

de moederspraak door hen werd vernomen. Krachtig gebouwde mannen krijgen tranen in de oogen, wanneer zij aan hun „Heimath” denken. De Franschen nu weenen niet, lachen lieftst altijd; maar zij hebben voor hun liefde voor het vaderland, voor hun trots op Frankrijk een „frase” bedacht: „La France une et indivisible,” en voor die frase zijn zij bereid hun leven te geven.”

De mannelijkheid waarmee de schrijver dezer feuilletons zijn overtuiging uitsprak, blijkbaar ook hier weer tegen vele, en gezag hebbende, meeningen in, heeft mij zeer getroffen. Deze „Katheder-socialist” is een kracht in ons land geweest, lang niet zoo „onschadelijk” als de machtige heeren, zijn liberale vrienden, hebben gemeend.

H. R.

EEN HERINNERING.

Het was een stille zomeravond, een Maandagavond in Juli van 1909, toen wij daar stonden bij den St. Romboutstoren, en wachtten. De lucht was zoet, stil, klamvochtig na zeer warmen dag. Ze hadden ons gezegd dat het om acht uur zou beginnen, het carillonconcert van Jef Denijn. Maar het begon nog

niet. Wij wandelden nog eens langs de markt, waar de burgerluidjes op de stoepen der estaminets te biertjes-dinken en te babbelen zaten. Het werd bij half negen. Wij twijfelden even — zou er iets zijn, zou er nu juist vanavond niet gespeeld worden?

En weer wachtten wij, op het kleine pleintje achter de kerk, in half donker — er stonden daar zware boomen — het was zéér stil. Er speelden kinderen; hun heldere stemmen rythmeerden de stilte. Maar plotseling, daar in de donkere hoogte boven ons, daar begon het. Er viel een klank en nog een. Nu verboden wij de kinderen, maanden hen aan stil te zijn. Zij gingen wat verder op.

Ik zal nooit kunnen zeggen hoe mooi ik het gevonden heb. Dat waren geen klokken, dat ware heerlijke stemmen, dat was ge-

jubel, daar waren snikken. En zoo zuiver, zoo fijn zuiver als een virtuoos-bespeelde viool, klonken de klanken en volgden elkaar op, accoorden of enkellingen, klaar en onzwaar. Druppelen van klank als lekkend van godinnevingers! En te denken dat hij daarboven, hij die speelt, zelf niets van de melodie vernemen kan, maar als cmingd door een chaos van geluid, voelen moet, vóelen, en

DE SINT ROMBOUTSKERK TE MECHELEN.

niet in het teere aantikken enkel, maar ook in het krachtige beuken en trappen, hoe de uitwerking van zijn machtig spel, hoe de muziek daarbuiten, daarbeneden, klinken móet. Het is Jef Denijn die daar zit en speelt. Wij zijn zeer ontroerd. Wij willen hem danken, wij wachten hem op aan de torendeur. Maar hij verschijnt niet, is al gegaan, door een achterdeurtje stellig, naar huis.

„De Zuid-Nederlandsche klokkenspelers, welke heden ten dage den palm wegdragen” — zoo schreef indertijd Herman Baccaert in dit tijdschrift (Juni 1909) — zijn die van Mechelen en van Brugge. Het eerste, dat in de St. Romboutstoren hangt, telt 45 klokken, welke samen 36,369 K.G. wegen en omvat omstreeks vier octaven, waarvan $3\frac{1}{2}$ chromatische. De zwaarste klok, *Salvator*, die tevens, benevens enkele andere, tot luiklok dient, weegt 8146, en de lichtste 8 K.G. De beiaard die in den Halletoren te Brugge hangt telt twee

klokken meer in de hoogte, maar weegt in zijn geheel 7000 K.G. minder. Hij kan met veel eer bij het Mechelsch klokkenspel vergeleken. Wat den fluweelen, molligen bronsklank der klokken betreft, overtreft hij de van lieverlede verslijtende klokken te Mechelen*), maar... wat blijft

hij er, in het opzicht van schikking en mechanisme, ver bij ten achter.”

En verder op: „Verhaalt men niet van dezen laatste (Van den Gheyn, stadsbeiaardier te Leuven, geb. 1721) dat hij met zijn stadgenoot, de violist Kennis, een wedding aanging om gelijk welken trek der viool op zijn beiaard na te bootsen en dat hij zich met eere uit den slag trok? Het ligt niet in onze bedoeling onze Zuid-Nederlandsche

beiaardiers, waaronder enkele niet onverdienstelijke, te krenken, maar wij meenen vrijelijk te mogen beweren, dat zoo een wonderstuk slechts door den Mechelschen stads-beiaardier, den heer Jozef Denijn, zou kunnen nagedaan worden.”

Deze klokken nu, en hun mechaniek, 't werd alles in de vorige maand door het duitsche geschut ten eenemale vernield....

De schrijver Gerhard Hauptmann, in zijn bekend antwoord aan Romain Rolland over de

verwoesting van Leuven, schreef dat hij 't wel jammer vond zoo een mooie Rubens verloren ging, maar meer smart gaf het hem toch, het hart van een medemensch dan het doek van een schilderij te zien doorboren. Ik zou Gerhard Hauptmann willen vragen of hij niet denkt, dat Jef Denijn liever zijn hart geofferd zou hebben dan zijn klokken, liever zijn leven dan zijn liefde.

H. R.

JEF DENIJN.

*) Zij werden gegoten door Pieter en Frans Hemony in het midden der 17^e eeuw.